

Vítězslav Koukal

Výstava Povodeň a komáří kalamita na Břeclavsku 1997 ve Valticích

Národní zemědělské muzeum ve Valticích připravilo pro návštěvnickou sezónu 1998 novou výstavu nazvanou „Povodeň a komáří kalamita na Břeclavsku 1997“. Výstavu pořádá společně s Okresním úřadem v Břeclavi, Státním okresním archivem v Břeclavi se sídlem v Mikulově, Městským muzeem a galerií v Břeclavi, Památkovým ústavem v Brně, Povodím Moravy a. s. Brno, Lesy ČR s. p., závod Židlochovice a Regionálním muzeem v Mikulově.

Úvod výstavy se zabývá historií záplav. Jsou zde prezentovány archeologické lokality od nejstarších paleolitických stanic až po nálezy ze slovanských hradišť, která nebyla ani v roce 1997 zaplavena vodou, dále historické mapy nejdůležitějších řek, na kterých jsou zachycena jejich původní koryta, soustavy rybníků ap. Fotografie z velkých záplav, které Břeclavsko postihly v minulosti, dokreslují historickou retrospektivu.

Další část porovnává řeku Moravu s řekou Svatkou a Dyjí. Morava a Dyje byly v minulosti v našem okrese regulovány. Řeka Morava byla za první republiky regulována od dolního toku, což nebyla nejlepší investice, ale Břeclavsku při záplavě roku 1997 pomohla. Také řeka Dyje byla regulována a poprvé se ukázala jako dobrá investice i stavba Novomlýnských přehrad. Vyhodnocení záplav a následné protipovodňové kroky již hovoří k současnosti i budoucnosti povodí zmíněných řek.

Lužní lesy, které jsou ve svém komplexu unikátní v Evropě, se rozkládají na dolních tocích Moravy a Dyje. V době povodní sloužily a slouží k zachytávání vodního živlu. I v roce 1997 uchránily Břeclav a její okolí od větší zkázy. Ne všechno dopadlo dobře. Povodeň si vybrala svou daň i na lesních porostech. Zvláště mladé výsadby byly totálně zničeny. Je nutné si uvědomit, že voda „stála“ v lesích dlouhou dobu, po kterou byly mladé stromky úplně zaplaveny vodou a neměly nejmenší šanci k přežití. Stejně na tom byli i drobní živočichové, žijící v půdě. Pro názornost je zde vystaven kmen stromu se znázorněnou výškou nejvyšší hladiny vody, která byla ve 170 cm. Kolem jsou mladé výsadby s upozorněním, kolik týdnů byly pod vodou.

Množství vody v lužních lesích, na polích a loukách spolu s příznivým slunečným počasím byly ideálními podmínkami pro vývoj milionů komárů. Lidé i zvěř neuvěřitelně trpěli nálety komárů a v nejednom případě zvěř uhynula uštváním a ubodáním. Biologie komárů, jejich druhy včetně těch, které napadají člověka, biologická i chemická ochrana proti komárům tvoří závěr výstavy.

Zvláštním dodatkem je ukázka dvou nejvíce postižených historických parků, které nejsou na území našeho okresu, ale byly povodní tak zničeny, že jsme je nemohli pomínout. Jsou to Podzámecká zahrada v Kroměříži a zámecká zahrada ve Veselí nad Moravou. Zde přírodní živel vyvracel staleté stromy, keřové porosty byly úplně zničeny a v tomto věčtu můžeme dále pokračovat.

Nad výstavou převzali záštitu místopředseda vlády a ministr zemědělství ČR Josef Lux, ministr životního prostředí ČR Martin Bursík, senátor Jiří Pavlov a přednostka Okresního úřadu v Břeclavi Hana Ondrušková. Výstava „Povodeň a komáří kalamita na Břeclavsku 1997“ byla slavnostně otevřena dne 7. května 1998 ve 14.00 hodin v Národním zemědělském muzeu ve Valticích. Vernisáže se zúčastnili mimo jiné náměstek ministra životního prostředí Ing. Balšímek, ředitel odboru ministerstva zemědělství Ing. Vágner, přednostové okresních úřadů z Břeclavi, Hodonína, Brna venkova a Znojma, starostové obcí a další oficiální hosté. Po loňské úspěšné výstavě „Doba Rudolfa II. na Moravě“, se muzeum zaměřilo na velmi aktuální téma, které se dotklo a dotýká každého z nás.